

A ZRÍNYIEK ÉS EURÓPA

KIÁLLÍTÁS AZ ELTE EGYETEMI KÖNYVTÁRBAN
2007. OKTÓBER 11 – NOVEMBER 16.

DIE ZRÍNYIS UND EUROPA

AUSSTELLUNG IN DER BIBLIOTHEK
DER LORÁND EÖTVÖS UNIVERSITÄT BUDAPEST
2007. 11. OKTOBER – 16. NOVEMBER

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTE / AUSSTELLUNGSKONZEPT
VON KNAPP ÉVA

BUDAPEST, EGYETEMI KÖNYVTÁR

2007

A ZRÍNYIEK ÉS EURÓPA

Kiállítás az Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Könyvtárában
2007. október 11 - november 16.

DIE ZRÍNYIS UND EUROPA

Ausstellung in der Bibliothek der Loránd Eötvös Universität Budapest
11. Oktober - 16. November

Írta és a kiállítást rendezte /
Ausstellungskonzept und Katalog von

KNAPP ÉVA

Budapest, Egyetemi Könyvtár
2007

/Kiállítások az ELTE Egyetemi Könyvtárban 1./

A borítón: **Zrínyi Miklós: Adriai tengernek Syrenaia.**

Bécs 1651. díszcímlapja felhasználásával, az Egyetemi Könyvtár engedélyével készült.

A használt példány jelzete: budapesti Egyetemi Könyvtár, Kézirattár, RMK I 178

HU ISBN 978-963-463-951-0

Kiadja az Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár

Felelős kiadó: Dr. Szőgi László főigazgató

Technikai szerkesztő: Rutkai Lászlóné

Webes megjelenítés: Varga Klára

www.konyvtar.elte.hu, E-mail: info@ludens.elte.hu

Készült 100 példányban

© Knapp Éva

Minden jog fenntartva,

beleértve az elektronikus információhordozókön való megjelenítés jogát is

BEVEZETŐ

Az európai népek pantheonjában az uralkodók, hadvezérek és szabadsághősök éppúgy megtalálhatók, mint a költők és művészek. A magyar történelmi emlékezetben – reprezentálva az ország megpróbáltatásokkal teli múltját – valószínűleg több a vitéz katona, mint más népekében. Közismert retorikai toposszal élve, Magyarország évszázadokon át Európa védőbástyájának számított (*propugnaculum Christianitatis, murus et antemurale fidei christianae*), s nem véletlen, hogy a hazájukért életüket áldozó magyarok közül többen váltak a közös európai múlt részévé. Így a két Zrínyi Miklós is, akik az európai és a magyar történelmi önértelmezés kivételes alakjai közé tartoznak.

Az elmúlt évszázadban Magyarországon több önálló Zrínyi-kiállítást rendeztek, melyek közül csupán kettőt emelek ki. Az egyik legjelentősebbet 1918-ban rendezte a Magyar Tudományos Akadémia és a Szépművészeti Múzeum a költő és hadvezér Zrínyi Miklós születésének 300. évfordulója alkalmából. A több mint hétszáz dokumentumot felvonultató kiállítás két fő része a Zrínyi-ikonográfiát és a Zrínyi-irodalmat mutatta be. Az utóbbi rész keretében kiállították Zrínyi Miklós és fia, Zrínyi Ádám 1893 után a zágrábi Egyetemi Könyvtárba került könyvtárának megmaradt részét. Csaknem ötven évvel később, 1964-ben a Petőfi Irodalmi Múzeum kiállítása Jenei Ferenc irodalomtörténész rendezésében ugyancsak a költő Zrínyi Miklósról emlékezett, halála 300. évfordulóján. A közelmúltbeli előzmények közül említést érdemel az a 2005-ben több közép-európai ország összefogásával létrejött nemzetközi vándorkiállítás, mely a magyar főúri családok XVI–XVII. századi könyvgyűjteményeit mutatta be, köztük a Zrínyi-könyvtár 35 válogatott darabját (Kék vér, fekete tinta. Arisztokrata könyvgyűjtemények 1500–1700. Nemzetközi vándorkiállítás Zagreb, Bratislava, Martin, Budapest, Burg Forchtenstein, 2005 őszi – 2007 őszi, [katalógus, szerk., bev. Monok István], [Budapest] 2005 OSZK).

A budapesti Egyetemi Könyvtár *A Zrínyiek és Európa* című kamarakiállítása eltér mindhárom említett vállalkozástól. Egyrészt nem évfordulóhoz, hanem az MTA Irodalomtudományi Intézete és a heidelbergi Egyetem Germanisztikai Szemináriumára által rendezett, *Militia et litterae* című nemzetközi konferenciához kapcsolódik és annak koncepciójához igazodik. Másrészt először történt kísérlet arra, hogy azonos keretben, egyszerre mutassuk be a két Zrínyi alakját, tevékenységének hazai és európai visszhangját. Harmadsorban a könyvtár immár tíz évre visszatekintő gyakorlatához igazodva, a kiállított dokumentumokat kivétel nélkül az Egyetemi Könyvtár saját állományából válogattuk. Ezek az évszázadok óta a könyvtárban őrzött kéziratok, nyomtatványok és sokszorosított grafikák több tekintetben reprezentatív módon képviselik az 1568–1907 közötti időszak magyarországi és európai Zrínyi-hagyományát.

A könyvtár állományának sajátos összetételéből és változatos történetéből következik, hogy fontos művek nincsenek jelen a kiállításon, mivel csupán egyetlen példányban léteznek és más hazai vagy külföldi gyűjtemények őrzik őket, köztük

mindenekelőtt a költő Zrínyi kéziratai, Esterházy Pál *Mars Hungaricus* című emlékiratának kézírata Zrínyi 1663/64-ben vívott harcairól és az 1664-ben Londonban kiadott angol Zrínyi-életrajz. Más országos gyűjteményekben, így például az Országos Széchényi Könyvtárban és a Magyar Országos Levéltárban, jóval könnyebb lett volna megrendezni egy ilyen kiállítást. Az eredeti dokumentumok hiányát azonban csak kivételesen pótoltuk archív fotómásolattal és hasonmás kiadással. Fontos kiemelni, hogy az előkészítés során több új, a kutatás számára eddig ismeretlen forrást is felfedeztünk, melyeket itt mutatunk be először.

A kiállítás hat tematikus egységre tagolódik, a részeken belül az anyag általában időrendet követ. A *szigeti Zrínyi Miklós* című *első részben* Szigetvár 1566. évi ostromát és annak európai visszhangját Lyonban, Velencében, Wittenbergben, Bázelen és Frankfurtban közvetlenül az ostrom után kiadott olasz, latin és német nyelvű nyomtatványok mutatják be. Olyan szerzők művei találhatók itt, mint például Christianus Schesaeus, Hieronymus Ortelius, Wilhelm Dilich, Sebastian Münster és Sigmund von Birken. Különböző kvalitású XVI–XVII. századi réz- és fametszetek örökítik meg Sziget ostromát és a szigeti Zrínyi Miklós alakját. Pázmány Péter 1605-ben Grácban megjelent teológiai művében (*Az mostan tamat uy tudomaniok hamissaganak Tiiz nilvan valo vizonisaga [...]*) magyarul olvasható Szigetvár események rövid története. Ikonográfiai különlegesség a „Zrínyi és katonáinak kirohanása Sziget várából” jelenet első sokszorosított grafikai ábrázolása (Augsburg, 1698). A Zrínyi család leszármazását Forstall Márk XVII. századi kéziratának XVIII. századi másolata ismerteti.

A *második rész A költő és prózaíró Zrínyi Miklós* alakját eleveníti meg. A zágrábi Egyetemi Könyvtárban őrzött autográf *Syrena-kódex* 1914-ben készült fénycépmásolata mellett itt látható Zrínyi verses kötete, az 1651-ben Bécsben kinyomtatott *Adriai tengernek Syrenaiá* és ennek a költő öccsétől, Zrínyi Pétertől készített horvát fordítása (*Adrianszkoga mora syrena*, Velence 1660). A *Szigeti veszedelem* további fordításai és átköltései között különlegességnek számít idősebb Ráday Gedeon prózafordítása, a Teleki Ferenc tollából származó, 1821-ben megjelent német nyelvű prózafordítás és Francesco Sirola kivonatolt olasz fordítása (Fiume, 1907). A hadtudományi művek XVII–XVIII. századi másolatban, illetve kiadásban olvashatók.

A költő alakjának bemutatását *A hadvezér Zrínyi Miklóshoz* kapcsolódó dokumentumok követik a *harmadik részben*. Ősnyomtatványok egykorú kézíratos bejegyzései, rézmetszetek, nyomtatványok, és levélmásolatok tanúskodnak Zrínyi katonai tetteinek nemzetközi visszhangjáról. VII. Sándor pápa Zrínyi Miklóshoz szóló, 1664. április 19-én kelt levele német, Ali, kanizsai basa levele latin fordításban olvasható. A téli hadjárat eseményeit felidéző leírások és képek mellett itt kapott helyet Kéry János pálos szerzetes emlékezése Zrínyi haláláról (1672) és az általa írt halotti prédikáció (Nagyszombat 1664). Az 1660 nyarán Csáktornyan Zrínyi Miklósnál vendégeskedő holland utazó, Jacobus Tollius nem csupán a helyet és a vendéglátást, hanem a már egykorú híres könyvtárat is megörökítette egyik levelében.

Éz utóbbi, 1700-ban Amszterdamban megjelent nyomtatvány (*Epistolae itinerariae [...]*) már átvezet a kiállítás *negyedik részéhez*, *A könyvgyűjtő Zrínyi Miklós* bemutatásához. Zrínyi egykori csáktornyai könyvtárát próbáltuk jelzesszerűen megeleveníteni a Zrínyi-könyvtár Egyetemi Könyvtárban fellelhető párhuzamos példányaival. A leírások minden esetben tartalmazzák a hivatkozást az 1991-ben megjelent kritikai feldolgozás megfelelő tételeire (*A Bibliotheca Zriniana történetet és állománya – History and Stock of the Bibliotheca Zriniana*, szerk. Klanczay Tibor, Budapest 1991 Argumentum Kiadó – Zrínyi Kiadó). A kiállított tizenhárom nyomtatvánnyal csupán jelezni szerettük volna a könyvtár gazdagságát: az antik (Homérosz, Ovidius) és humanista (Paolo Giovio, Justus Lipsius) írók művei mellett egyaránt megtalálhatók itt magyar (Istvánffy Miklós, Lackner Kristóf), olasz (Virgilio Malvezzi, Vittorio Siri), horvát (Franjo Glavnić) és német (Athanasius Kircher) szerzők műveinek XVII. századi kiadásai, a legkülönfélébb szakterületekről.

Az *ötödik és hatodik részben* az európai és a magyarországi Zrínyi-recepció dokumentumai találhatók *A Zrínyi-hagyomány a XVII–XIX. századi európai irodalomban – A magyarországi Zrínyi-hagyomány a XVIII–XIX. században* címmel. Az itt kiállított művek egyik része közvetlenül kapcsolódik a *Militia et litterae* című konferencia előadásaihoz, mint például Matthias Abele satirikus írása Zrínyi Péter halálára. A művek másik része jelentősen hozzájárult a magyar történelem európai megismertetéséhez és a külföld Magyarország képének megszilárdulásához. A nyomtatványok segítségével nyomon követhető a Bécsújhelyen felségárusítás miatt lefejezett Zrínyi Péter, Nádasdy Ferenc és Frangepán Ferenc Kristóf alakjának európai ismertsége, a szigeti Zrínyi emlékezete, valamint a költő és hadvezér Zrínyi tetteinek, műveinek befogadás története. Az itt kiállított művek szerzői között van például Giovanni Andrea Angelini, Erasmus Francisci, Andreas von S. Theresia, Pavao Vitezović, Heinrich Anshelmus von Ziegler und Kliphausen, Fridrich Werthes és Theodor Körner. A magyarországi Zrínyi-hagyomány történetéből megtalálhatók a két Zrínyiről írt drámák, mint például Friz András szigeti Zrínyiről szóló latin nyelvű drámájának Baróti Szabó Dávid által készített magyar fordítása, versek, mint például Platthy Mátyás 1751-ben Nagyszombatban kinyomtatott carmen elegiacumja, Kölcsey Ferenc *Zrínyi éneke*, valamint prózai művek, mint például Jósika Miklós regénye a költő Zrínyiről.

Einführung

In der Ruhmeshalle der europäischen Völker finden sich neben Dichtern und Künstlern auch zahlreiche Herrscher, Heerführer und Freiheitskämpfer. Im historischen Gedächtnis Ungarns, das vor allem die leidvolle Vergangenheit des Landes festhielt, gibt es vermutlich viel mehr tapfere Soldaten als im Bewusstsein anderer Völker. Um einen bekannten rhetorischen Topos zu zitieren, Ungarn wurde jahrhundertlang als Vormauer oder Bollwerk der ganzen Christenheit betrachtet, und es ist kein Zufall, dass von den Ungarn, die ihr Leben für das Vaterland geopfert haben, einige zum festen Bestandteil der gemeinsamen europäischen Geschichte geworden sind. So auch die zwei Nikolaus Zrínyi, die beide zu den herausragenden Gestalten im historischen Selbstverständnis Ungarns und somit Europas gehören.

In den vergangenen hundert Jahren wurden in Ungarn mehrere selbständige Zrínyi-Ausstellungen veranstaltet, von denen ich nur zwei hervorheben möchte. Die erste war 1918 von der Ungarischen Akademie der Wissenschaften zusammen mit dem Museum für bildende Künste ausgerichtet, zum vermeintlichen dreihundertjährigen Geburtsjubiläum des Dichters und Feldherren Nikolaus Zrínyi. In den zwei grossen Abschnitten dieser Schau wurden über 700 Dokumente zum Werk, zur Ikonographie und zur literarischen Rezeption aufgeführt. Es wurde auch der erhalten gebliebene Bestandsanteil der Bibliothek Zrínyis und seines Sohnes namens Adam gezeigt, die nach 1893 in die Universitätsbibliothek Zagreb gelangte. Fast fünfzig Jahre später, im Jahre 1964, entstand eine weitere Ausstellung im Literaturmuseum Petöfi, konzipiert vom Literaturhistoriker Ferenc Jenei. Diese war ebenfalls dem Dichter Zrínyi gewidmet, und zwar zum dreihundertjährigen Jubiläum seines Todes. Von den Ereignissen aus der jüngsten Vergangenheit sei jene internationale Wanderausstellung zu den Büchersammlungen ungarischer Adelsfamilien aus dem 16. und 17. Jahrhundert hervorgehoben, die 2005 durch den Zusammenschluss mehrerer mitteleuropäischer Länder verwirklicht wurde und in der u. a. 35 ausgewählte Originalexemplare aus der Bibliothek der Zrínyis zu sehen waren (Blaues Blut & Druckerschwärze: Aristokratische Büchersammlungen von 1500 bis 1700. Internationale Wanderausstellung: Zagreb, Martin, Bratislava, Budapest, Burg Forchtenstein. Herbst 2005 bis Herbst 2007 [Ausstellungskatalog, Hg. v. Esterházy Privatstiftung, Red. Stefan Körner, Jakob Perschy],[Eisenstadt 2005.]).

Die Kabinettausstellung in der Bibliothek der Loránd Eötvös Universität mit dem Titel „Die Zrínyis und Europa“ weicht von all diesen Unternehmungen ab. Erstens stellt sie keine Jubiläumsausstellung dar, sondern wurde anlässlich der internationalen Tagung „Militia et litterae“ entworfen und nach deren Konzeption ausgerichtet. Zweitens wurde hier zum ersten Mal versucht, die historischen Gestalten beider Nikolaus Zrínyi sowie die ungarische und europäische Rezeption ihrer Tätigkeit im gleichen Rahmen darzustellen. Drittens, die Dokumente wurden, einer zehnjährigen Praxis des Hauses entsprechend, ausschliesslich aus den eigenen Beständen der Universitätsbibliothek ausgewählt. Diese meist seit Jahrhunderten in der Bibliothek aufbewahrten Manuskripte, Druckwerke und Druckgraphiken vertreten die Zrínyi-Überlieferung Ungarns und Europas in der Zeit von 1568 bis 1907 in mehrfacher Hinsicht auf repräsentative Weise.

Aus der eigenartigen Zusammensetzung und der wechselhaften Geschichte der Bibliotheksbestände ergibt sich, dass wir wichtige Dokumente nicht präsentieren können, weil sie nur in einem einzigen Exemplar existieren und in anderen ungarischen oder ausländischen Sammlungen aufbewahrt werden. Zu diesen gehören vor allem die Manuskripte des Dichters Zrínyi, weiterhin das Manuskript der Memoiren Paul Esterházy unter dem Titel „Mars Hungaricus“ über die Kämpfe Zrínyis 1663/64 sowie die 1664 in London herausgegebene englischsprachige Zrínyi-Biographie. In anderen grossen

Sammlungen des Landes, so z. B. in der Nationalbibliothek Széchényi und im Ungarischen Landesarchiv, hätte man eine solche Ausstellung viel leichter machen können. Dem Mangel an Originaldokumenten wurde jedoch nur ausnahmsweise mit Fotokopien und Facsimileausgaben abgeholfen. Es ist wichtig hervorzuheben, dass im Laufe der Vorbereitung mehrere neue, für die Forschung bisher unbekannte Quellen entdeckt wurden, die hier zum ersten Mal ausgestellt sind.

Die etwa hundert Exponate wurden in sechs thematischen Abschnitten gegliedert, innerhalb dieser sind sie im wesentlichen chronologisch geordnet. Im ersten Abschnitt unter dem Titel „Nikolaus Zrínyi von Sziget“ wird die Belagerung Szigets von 1566 und ihr europäisches Echo durch lateinisch-, italienisch- und deutschsprachige Druckwerke veranschaulicht. Die meisten waren unmittelbar nach der Belagerung in Lyon, Venedig, Wittenberg, Basel und Frankfurt/M. publiziert. Hier finden sich die Arbeiten solcher Autoren wie Christianus Schesaeus, Hieronymus Ortelius, Wilhelm Dilich, Sebastian Münster und Sigmund von Birken, darunter auch mehrere anschauliche Beispiele der Türkenliteratur. Holzschnitte und Kupferstiche aus dem 16. und 17. Jahrhundert unterschiedlicher Qualität verewigen die Belagerung Szigets und das Porträt Zrínyis. In einem theologischen Traktat von Péter Pázmány, gedruckt 1605 in Graz („Zehn offensichtliche Beweise für die Falschheit der jetzt entstandenen neuen Wissenschaften“), kann man die kurze Schilderung des Falls von Sziget in ungarischer Sprache nachlesen. Eine ikonographische Rarität stellt die erste druckgraphische Abbildung der Szene „Zrínyis Ausfall aus der Burg Sziget“ dar (Ausburg 1698). Die Abstammung der Familie Zrínyi wurde von Márk Forstall im 17. Jahrhundert bearbeitet; sein Manuskript ist in einer Kopie aus dem 18. Jahrhundert ausgestellt.

Im Zentrum des zweiten Abschnittes steht Nikolaus Zrínyi d. J., „Der Dichter und Prosaschriftsteller“. Neben einer fast hundert Jahre alten Fotokopie des autographen „Syrene“-Manuskriptes, das ebenfalls in der Universitätsbibliothek Zagreb aufbewahrt wird, ist hier der 1651 in Wien gedruckte Gedichtband Zrínyis unter dem Titel „Syrene des Adriatischen Meeres“ und dessen von seinem Bruder, Peter Zrínyi, angefertigte kroatische Übersetzung zu sehen (Adrianskoga mora syrena“, Venedig 1660). Von den weiteren Übersetzungen und Umdichtungen des Epos „Obsidio Szigethianae“ gebührt der Prosaubertragung Gedeon Rádays d. Ä. (1789), der 1821 erschienenen deutschsprachigen Probeübersetzung Ferenc Telekis und der italienischen Übertragung Francesco Sirolas (Fiume 1907) eine eigene Erwähnung. Die militärwissenschaftlichen Werke Zrínyis sind in einer handschriftlichen Kopie bzw. einer Edition aus dem 17./18. Jahrhundert zu lesen.

Im dritten Abschnitt steht „Der Feldherr Nikolaus Zrínyi“ im Mittelpunkt. Handschriftliche Eintragungen in Inkunabeln sowie zahlreiche Kupferstiche und Druckwerke belegen das internationale Echo auf seine militärischen Taten. Einen Brief von Papst Alexander VII., datiert vom 19. April 1664 an Zrínyi kann man in deutscher, einen Brief des Pascha von Kanizsa, Ali, ebenfalls an Zrínyi, in lateinischer Übersetzung nachlesen. Neben Beschreibungen und Bildern des Winterfeldzuges von 1663/64 werden die Leichenpredigt des Paulinermonches János Kéry auf Zrínyi (Nagyszombat 1664) und Kérys Erinnerungen an Zrínyis Tod (1672) ebenfalls hier ausgestellt. Der niederländische Reisende Jacobus Tollius, der im Sommer 1660 in Csáktornya/Tschakathum bei Zrínyi zu Gast war, hat in einem seiner Briefe nicht nur die Ortschaft und die Gastfreundschaft des Burgherren beschrieben, sondern auch seine schon damals berühmte Bibliothek verewigt.

Dieser Brief, der in einer 1700 in Amsterdam erschienenen Sammlung publiziert wurde („Epistolae itinerariae...“), leitet schon zum vierten Abschnitt der Ausstellung über, zur Darstellung „Des Büchersammlers Nikolaus Zrínyi“. Hier wurde versucht, die ehemalige Bibliothek Zrínyis in Csáktornya durch einige Parallelexemplare der Bücher aus den Beständen der UB Budapest andeutungsweise zu veranschaulichen. In den Titelaufnahmen der ausgestellten Bücher findet sich immer ein Hinweis auf die entsprechenden Titel in der

1991 herausgegebenen kritischen Bearbeitung der Bibliotheca Zriniana („A Bibliotheca Zriniana története és állománya – History and Stock of the Bibliotheca Zriniana“, Hg. v. Tibor Klaniczay, Budapest: Argumentum – Zrínyi 1991). Mit den dreizehn Druckwerken können wir freilich den Reichtum und die Vielfalt dieser Bibliothek nicht einmal erahnen lassen. Neben Arbeiten von antiken Schriftstellern wie Homer, Ovid und Tacitus, von Humanisten wie Paolo Giovio und Justus Lipsius findet man hier Werke zeitgenössischer italienischer (Virgilio Malvezzi, Eugenio Raimondi und Vittorio Siri), deutscher (Athanasius Kircher), kroatischer (Franjo Glavnić) und ungarischer (Nikolaus Istvánffy, Christophorus Lackner) Autoren, und zwar aus den unterschiedlichsten Sachgebieten.

Im fünften und sechsten Abschnitt unter den Titeln „Die Zrínyi-Überlieferung in der europäischen Literatur vom 17. bis zum 19. Jahrhundert“ und „Die ungarische Zrínyi-Überlieferung im 18. und 19. Jahrhundert“ finden sich schliesslich einige Dokumente zur europäischen und zur ungarischen Zrínyi-Rezeption. Ein Teil der hier ausgestellten Werke steht mit den Vorträgen der Tagung „Militia et litterae“ in unmittelbarer Verbindung, wie z. B. Matthias Abeles satirische Grabschrift auf Peter Zrínyi. Ein anderer Teil der Werke hat zur Bekanntmachung der ungarischen Geschichte und zur Verfestigung der Ungarnbilder in Europa wesentlich beigetragen. Anhand der hier gezeigten Druckwerke kann man u. a. die Verbreitung der Nachricht von der Enthauptung Peter Zrínyis, Franz Nádasdys und Franz Christoph Frangepáns verfolgen sowie die breite Rezeptionsgeschichte des literarischen Werkes des Dichters und die europäische Wirkung der militärischen Taten beider Zrínyis nachvollziehen. Unter den Autoren finden sich z. B. Giovanni Andrea Angelini, Erasmus Francisci, Andreas von S. Theresia, Pavao Vitezović, Heinrich Anshelmus von Ziegler und Kliphausen, Friedrich Werthes und Theodor Körner. Aus der Geschichte der Zrínyi-Überlieferung in Ungarn findet man hier Beispiele in fast allen Gattungen: Dramen, wie die ungarische Übersetzung des lateinischen Stückes von Andreas Friz über Zrínyi von Sziget, angefertigt von Dávid Baróti Szabó; Gedichte, wie das 1751 in Nagyszombat gedruckte Klagegedicht von Matthias Platthy und „Zrínyis Gesang“ von Ferenc Kölcsey; sowie Prosawerke, wie der Roman Miklós Jósikás über den Dichter.

A SZIGETI ZRÍNYI MIKLÓS / NIKOLAUS ZRÍNYI VON SZIGET

PIETRO BIZZARI [PETRUS BIZARUS]:

HISTORIA DI PIETRO BIZARI LA GUERRA FATTA IN UNGHERIA [...] CONTRA QUELLO DE TURCHI [...] DALL'ANNO 1564, INFINO ALL'ANNO 1568.

IN LYONE 1568 G. ROVILLIO.

CÍMLAP / TITELBLATT

ANT. 2366

HISTORIA DE ZIGHET, ISPUGNATA DA SULIMAN, RE DE' TURCHI, L'ANNO M D LXVI.

IN VENETIA 1570 B. ZALTIERI.

CÍMLAP / TITELBLATT

RMK III 130

CHRISTIANUS SCHESAEUS:

LIBER SECUNDUS, EXPUGNATIONEM IULAE ET ZYGETHI CONTINENS – DE CAPTO ZYGETHO HISTORIA.

= UÓ.: RUINAE PANNONICAE LIBRI QUATUOR [...].

VVITEBERGAE 1571 CLEMENS SCHLEICH & ANTONIUS SCHÖNE.

YII_r-AAIII_v.

RMK III. 133

PIETRO BIZZARI [PETRUS BIZARUS]:

PANNONICUM BELLUM, SUB MAXIMILIANO II. ROM. ET SOLYMANO TURCAR. IMPERATORIBUS GESTUM: CUMQUE ARCIS SIGETHI EXPUGNATIONE [...].

BASILIAE 1573 S. HENRIPETRI.

CÍMLAP / TITELBLATT

ANT. 2911(COLL.2.)

ALFONS (ALPHONS) ULLOA:

BESCHREIBUNG DES LETZTEN UNGERISCHEN ZUGS ODER KRIEGS, SO IM JHAR M. D. LXV. UND M. D. LXVI. [...].

BASEL 1578 S. HENRIPETRI.

CÍMLAP / TITELBLATT

ANT. 2358(COLL. 1.)

JOHANN SOMMER:

VITA JACOBI DESPOTAE MOLDAVORUM [...].

WITEBERGAE (1587).

B3_r: A SZIGETI ZRÍNYI MIKLÓS ÁLLÓ ALAKJA / ZRÍNYI VON SZIGET

215606 (FACS.)

PETRUS ALBINUS NIVEMONTIUS:

DE SIGETHO HUNGARIAE PROPUGNACULO, A TURCA ANNO CHRISTI M.D.LXVI. OBSESSO ET EXPUGNATO [...].

WITEBERGAE 1587 M. VVELACK.

F1_v-F2_r KÖZÉ KÖTVE: ZRÍNYI MIKLÓS ÁLLÓ ALAKJA ABBAN AZ ÖLTÖZETBEN, MELYBEN KIROHANT SZIGET VÁRÁBÓL / ZRÍNYI IN DER KLEIDUNG, IN DER ER DEN AUSFALL AUS SZIGET DURCHGEFÜHRT HAT 215609 (FACS.)

NICOLAUS HÖNIGER:

HOFFHALTUNG DES TÜRKHISCHEN KEYSERS [...] – ANDER THEIL DER TÜRKISCHEN HISTORIEN [...].

BASEL 1596 S. HENRICPETRI.

CCXVI. P.: DER STATT UND SCHLOSS SIGETH (GS JELŰ MESTER FAMETSZETE / HOLZSCHNITT DES MONOGRAMMISTEN GS)

ANT. 4661

SAMUEL BUDINA:

HISTORIA SIGETHI, TOTIUS SCLAVONIAE FORTISSIMI PROPUGNACULI, QUOD À SOLYMANNO TURCARUM IMPERATORE, ANNO 1566 CAPTUM [...] EX CROATICO SERMONE IN LATINUM CONVERSA.

= **RERUM HUNGARICARUM SCRIPTORES VARII.**

FRANCOFURTI 1600 APUD HAEREDES A. WEHELL.

521–535. P.

RMK III 186

JAKOB SCHRENK VON NOTZINGEN:

AUGUSTISSIMORUM IMPERATORUM, SERENISSIMORUM REGUM [...] VERISSIMAE IMAGINES [...] DESCRIPTIONES [...].

OENIPONTI 1601 J. AGRICOLA.

SZ. N.: NICOLAUS SERINII COMES

M 1002

FRANCISCUS FORGACH:

ZIGETHI HUNGARIAE CLAUSTRI PRAESTANTISSIMI VERA DESCRIPTIO ET OBSIDIONIS EIUS EPTOME [...].

= **NICOLAUS REUSNERUS: RERUM MEMORABILIMUM IN PANNONIA [...].**

FRANCOFURTI 1603. 158–168.

RMK III 197A

HIERONYMUS ORTELIUS:

CHRONOLOGIA.

NÜRNBERG 1603 VERL. J. SIBMACHER.

158–159. P. KÖZÉ KÖTVE: OBRISTER ZU SIGEHT I: UNGERN NICOLAUS GRAVE VON SERIN

BAR. 00251

PÁZMÁNY PÉTER:

AZ MOSTAN TAMAT UY TUDOMANIOK HAMISSAGANAK THZ NILVAN VALO BIZONISAGA [...].

[ZEHN BEWEISE FÜR DIE FALSCHHEIT DER NEUEN WISSENSCHAFTEN]

GRAECII STYRIAE 1605 G. VVIDMANSTADIUS.

107v–108r: 1566, SZIGETVÁR ELESTÉRŐL / ÜBER DEN FALL VON SZIGET

RMK I 48

WILHELM DILICH:

UNGARISCHE CHRONICA [...].

CASSEL 1606 WILHELM WESSEL.

258. P.: CONTRAFACUR GRAFF NICLAUSEN VON SERIN

BAR. 00233

SEBASTIAN MÜNSTER:

COSMOGRAPHIA [...] CONTINUATION [...].

BASEL 1628 HENRICPETRI.

1463. P.: SZIGETVÁR OSTROMÁNAK LEÍRÁSA / BESCHREIBUNG DER BELAGERUNG VON SZIGET

BAR. 00163

ISTVÁNFFY MIKLÓS:

MAGYAROK DOLGAIRÓL ÍRT HISTÓRIÁJA [HISTORIE ÜBER DIE ANGELEGENHEITEN DER UNGARN], TÁLLYAI PÁL FORDÍTÁSÁBAN (1628–1633 KÖZÖTT), XXI–XXIX. KÖTET / IN DER ÜBERSETZUNG VON PÁL TÁLLYAI (ZWISCHEN 1628 UND 1633), 21–29. BDE.

100–114. P.: 1566, SZIGETVÁR OSTROMA / BELAGERUNG VON SZIGET

COLLECTIO KAPRINAYANA, A, TOMUS III.

GEORGIUS RATTKAY:

MEMORIA REGUM, ET BANORUM, REGNORUM DALMATIAE, CROATIAE, ET SCLAVONIAE [...].

VIENNAE 1652 M. COSMEROVIUS.

EPISTOLA DEDICATORIA [...] NICOLAO [...] ZRINIO AC PETRO [...] ZRINIO.

RMK III 310

JOHANNES NADÁNYI:

FLORUS HUNGARICUS.

AMSTELODAMI 1663.

LIBER IV, CAPUT VII (252–260. P.): MAXIMILIANI GESTA, CUM JOHANNES; ET SUPREMUM

SULYMANI BELLUM.

RMK III 401

TÜRKISCHE UND UNGARISCHE CHRONICA [...].

NÜRNBERG 1663 IN VERL. P. FÜRSTEN.

6. [RÉZMETSZET]: WAHRE CONTERFACTUR DER BELEGERUNG DER VÖSTUNG ZIGETHI [...] 1566.

BAR. 00162

SIGMUND VON BIRKEN:

L'ORIGINE DEL DANUBIO [...].

NORIMBERGA – BOLOGNA 1685. (1. KIADÁS / AUFLAGE: NÜRNBERG 1664)

86–87. P. KÖZÉ KÖTVE: SIGHETO (SZIGETVÁR) LÁTKÉPE 1566 / ANSICHT VON SZIGET 1566

BAR. 00030

PAUL RYCAUT:

DIE NEU-ERÖFFNETE OTTOMANISCHE PFORTE [...] I.

AUGSPURG 1694.

218. P.: KIROHANÁS SZIGET VÁRÁBÓL, 1566 / AUSFALL AUS SZIGET, 1566

RMK III 569B

FORSTALL MÁRK:

STEMMATOGRAPHIA MAVORITIAE FAMILIAE, COMITUM DE ZRIN.

(XVII. SZÁZADI KÉZIRAT XVIII. SZÁZADI MÁSOLATA / KOPIE AUS DEM 18. JAHRHUNDERT EINES MANUSKRIPTES AUS DEM 17. JAHRHUNDERT)

COLLECTIO HEVENESLANA, TOMUS 28

**A KÖLTŐ ÉS PRÓZAÍRÓ ZRÍNYI MIKLÓS /
DER DICHTER UND PROSASCHRIFTSTELLER NIKOLAUS ZRÍNYI**

ZRÍNYI MIKLÓS:

ADRIAI TENGERNEK SYRENAJA [SIRENE DES ADRIATISCHEN MEERES].
(A ZÁGRÁBI EGYETEMI KÖNYVTÁR EREDETI ZRÍNYI-KÉZIRATÁNAK FÉNYKÉPMÁSOLATA 1914-
BÓL / PHOTOKOPIE DES ZRÍNYI-AUTOGRAPHEN DER UB ZAGREB VON 1914)
AZ *OBSIDIO SZIGETHIANAE* KEZDETE / ANFANG DES EPOS *OBSIDIO SZIGETHIANAE*
M 224

ZRINI [ZRÍNYI] MIKLÓS:

ADRIAI TENGERNEK SYRENAIA [SIRENE DES ADRIATISCHEN MEERES].
BÉCS 1651 KOSMERÓVI M.
DÍSZCÍMLAP ÉS TOLLRAJZ A SZIGETVÁRI ZRÍNYI MIKLÓSRÓL DOMINICUS CUSTOS 1601-ES
METSZETE ALAPJÁN / SCHMUCKTITTELBLATT UND FEDERZEICHNUNG ÜBER NIKOLAUS ZRÍNYI
VON SZIGET NACH DEM KUPFERSTICH VON DOMINICUS CUSTOS AUS DEM JAHRE 1601
RMK I 178

ADRIANSZKOGA MORA SYRENA: GROFF ZRINSZKI PETAR.

PRI ZAMARIJ TURRINU 1660 ST. U BENEZIH.
ZRÍNYI PÉTER PORTRÉJA ÉS A DÍSZCÍMLAP / PORTRÁT VON PETER ZRÍNYI UND DAS
SCHMUCKTITTELBLATT
RMK III 372

DIARIUM, UND KURZE WARHAFFTE ERZEHLUNG WIE DIE BELAGERUNG DER VESTUNG

CANISCHA [...].
H. N. 1664.
68–69. P. KÖZÉ KÖTVE: LUCAS SCHNITZER: ZRÍNYI MIKLÓS MELLKÉPE / BRUSTBILD NIKOLAUS
ZRÍNYIS
BAR. 00058

ZRÍNYI MIKLÓS:

SIRALMAS PANASZ [JÄMMERLICHE KLAGE].
(XVII–XVIII. SZÁZADI MÁSOLAT / KOPIE AUS DEM 17./18. JAHRHUNDERT)
142. P.: A MŰ KEZDETE / ANFANG DES WERKES
COLLECTIO KAPRINAYANA, A, TOMUS 33.

**ZRÍNYI MIKLÓS HADTUDOMÁNYI MUNKÁI MÁSOLATBAN [MILITÄRWISSENSCHAFTLICHE
WERKE VON NIKOLAUS ZRÍNYI].**

(XVIII. SZÁZAD MÁSODIK FELE / KOPIE AUS DER 2. HÄLFTE DES 18. JAHRHUNDERTS)
465–466. P.: AZ TÖRÖK AFIUM ELLEN VALÓ ORVOSSÁG [KEZDETE], ELŐTTE ZRÍNYI
JELMONDATÁVAL / ANFANG DES WERKES „ANTIDOT GEGEN DAS TÜRKISCHE OPIUM”, DAVOR
DER WAHLSPRUCH ZRÍNYIS: SORS BONA NIHIL ALIUD.
H 147

B. ID. RÁDAY GEDEON:

**GRÓFF ZRÍNYI MIKLÓS SZIGETH VÁRA VESZEDELMÉNEK KÖTTETTLÉN BESZÉDRE-VALÓ
FORDÍTÁSA [PROSAÜBERSTEUZUNG DES WERKES „BELAGERUNG VON SZIGET” VON GRAF
NIKOLAUS ZRÍNYI].**
= **MAGYAR MUSEUM. HARMADIK NEGYED.**
PEST 1789 TRATTNER M.
212–213. P. A MŰ KEZDETE / ANFANG DES WERKES
P 20124

ZRINYI MIKLOS:

NE BÁNTSD A MAGYART [TU DEM UNGARN NICHTS ZULEIDE].
MAROS-VÁSÁRHELLYEN 1790.
CÍMLAP / TITELBLATT
RAR. HUNG. 684

**ZRÍNYINEK MINDEN MUNKAJI. KIADTA KAZINCZY FERENC [SÄMTLICHE WERKE ZRÍNYIS.
HG. V. FERENC KAZINCZY]. I–II. KÖTET.**

PEST 1817 TRATTNER J. T.
I. CÍMLAPELŐZÉK SZIGETI ZRÍNYI MIKLÓS MELLKÉPÉVEL / FRONTISPIZ MIT DEM BRUSTBILD
NIKOLAUS ZRÍNYIS VON SZIGET
II. 184–185. P.: DISCIPLINA MILITARIS C. RÉSZ KEZDETE A' *TÖRÖK ÁFIUM ELLEN VALÓ
ORVOSSÁGBÓL* / ANFANG DES TEILES „DISCIPLINA MILITARIS” AUS DEM WERK „ANTIDOT
GEGEN DAS TÜRKISCHE OPIUM”
RAR. HUNG. 265/1–2

[TELEKI FERENC]:

GRAF NIKLAS ZRINYI, DER DICHTER.
= **TASCHENBUCH FÜR DIE VATERLÄNDISCHE GESCHICHTE. HERAUSGEGEBEN DURCH DIE
FREYHERREN VON HORMAYR UND VON MEDNYANSKY.**
2 (1821) (WIEN, VERL. A. STRAUB). 360–400 P.
394–400. P.: (PRÓBAFORDÍTÁS A *SZIGETI VESZEDELEMBŐL* / PROBEN AUS DER ZRINIADÉ)
GA 3355/II.

**ZERINVÁRI GRÓF ZRINYI MIKLÓS ÖSZVES MUNKÁI. [KIAD.] KAZINCZY GÁBOR, TOLDY
FERENC [SÄMTLICHE WERKE VON NIKOLAUS ZRÍNYI. HG. V. GÁBOR KAZINCZY, FERENC
TOLDY].**

PEST 1853.
CÍMLAPELŐZÉK ÉS CÍMLAP: ZRÍNYI MIKLÓS MELLKÉPE ÉS CSÁKTORNYA LÁTKÉPE / FRONTISPIZ
UND TITELBLATT: BRUSTBILD ZRÍNYIS UND DIE ANSICHT VON CHAKATURN
HD 4R 18A/4

**ZERINVÁRI GRÓF ZRINYI MIKLÓS ÖSZVES MUNKÁI. [KIAD.] KAZINCZY GÁBOR, TOLDY
FERENC [SÄMTLICHE WERKE VON NIKOLAUS ZRÍNYI. HG. V. GÁBOR KAZINCZY, FERENC
TOLDY].**

PEST 1853.
CÍMLAP UTÁN: ZRÍNYI MIKLÓS MELLKÉPE ÉS AZ 'ADRIAI TENGERNEK SYRENAIA' DÍSZCÍMLAP
'MÁSA' / NACH DEM TITELBLATT: BRUSTBILD ZRÍNYIS UND KOPIE DES SCHMUCKTITTELBLATTES
AUS DEM WERK „SIRENE DES ADRIATISCHEN MEERES”
HD 4R 18B/2

ZRÍNYI MIKLÓS – FRANCESCO SIROLA (FORD. / ÜBERS.):
L'ASSEDIO DI SZIGET DEL CONTE NICOLÒ ZRINYI, (1651), VERSIONE METRICA DEI
PRINCIPALI EPISODI DEL POEMA, COLL'AGGIUNTA D'UNA BREVE ESPOSIZIONE DEI CANTI
NON VOLTATI IN VERSO.
FIUME 1907 TIP. P. BATTARA.
CÍMLAP / TITELBLATT
HD 20142

A HADVEZÉR ZRÍNYI MIKLÓS / DER FELDHERR NIKOLAUS ZRÍNYI

ELIAS WIDEMANN:
ICONES ILLUSTRUM HEROUM HUNGARIAE.
VIENNAE 1652.
[NR. 96]: C. NICOLA[US] A ZRINIO
RMK III 312

JOSEPHUS GUTTOVIENI:
CARMEN ACROSTICHUM, IN FELICEM NATALIS RECURSUM [...] NICOLAI PERPETUI A
ZRINIO [...] DIE 6. DECEMBRIS, ANNO [...] 1663.
VIENNAE (1663) S. RICKESIN
CÍMLAP / TITELBLATT
RMK III 402

JOANNES KÉRY:
ORATIO FUNEBRIS [...] NICOLAI COMITIS PERPETUI A ZRINIO [...].
TYRNAVIAE 1664 TYPIS ACADEMICIS.
CÍMLAP / TITELBLATT
RMK II 186

KURZE JEDOCH WARHAFFT-VERFASTE RELATION, DER SEHR NOTABLEN, UND WEIT ÜBER
EIN HUNDERT JAHR VON DEN CHRISTEN WIDER DEN ERBFEIND NICHT TENTIRTER
ENTREPRICE ODER ANSCHLAGS [...] WIE AUCH IHR HOCHGRÄFL. EXCELL. HERR GRAFF
NICLAS ZRINI BAN IN CROATIEN [...] ZU DIENSTEN IHR KÄISERL. MAJESTÄT UND BESTEN
DER GANTZEN CHRISTENHEIT ANNO 1664. VON DEM 10. 20. JANUARII, BIS AUF DEN 6. 16.
FEBRUARI, DA MAN WIEDERUM IN DER INSEL ANGELANGT VORGENOMMEN UND
GLÜCKLICH EFFECTUIRT.
= AUERLESENE CHRISTLICHE UND ÜBERAUS SCHÖNE ERMAHNUNGEN RATHSCHLÄGE UND
VERBUNDEN VON DEM TÜRCKEN-KRIEG [...].
NÜRNBERG 1664 J. A. ENDTER.
) (3_r.
RMK III 414A

BIBLIA.
VENEZIA 1484 JOHANN HERBORT.
A GÉPI SZÁMOZÁSÚ 8. OLDALON XVII. SZÁZADI KÉZIRATOS BEJEGYZÉSEK ZRÍNYI MIKLÓS TÉLI
HADJÁRATÁRÓL ÉS HALÁLÁRÓL / S. 8.: HANDSCHRIFTLICHE ANMERKUNGEN ÜBER DEN
WINTERFELDZUG UND DEN TOD ZRÍNYIS AUS DEM 17. JAHRHUNDERT
INC. 170

BIBLIA.
VENEZIA 1484 JOHANN HERBORT.
A GÉPI SZÁMOZÁSÚ 226V–227R OLDALAKON XVII. SZÁZADI KÉZIRATOS BEJEGYZÉSEK ZRÍNYI
MIKLÓS TÉLI HADJÁRATÁRÓL / S. 226V–227R.: HANDSCHRIFTLICHE ANMERKUNGEN ÜBER DEN
WINTERFELDZUG ZRÍNYIS AUS DEM 17. JAHRHUNDERT
INC. 171

ORTELIVS REDIVIVVS ET CONTINUATUS, ODER DER ÜNGARISCHER KRIEGS-EMPÖRUNGEN
HISTORISCHE BESCHREIBUNG [...].
FRANKFURT AM MAYN 1665.
II. KÖTET: 312–313. P. KÖZÉ KÖTVE: KANIZSA OSTROMA / BELAGERUNG VON KANIZSA
BAR. 00170

GALEAZZO GUALDO PRIORATO:
HISTORIA DI LEOPOLDO CESARE [...] PARTE SECONDA.
IN VIENNA 1670 G. B. HACQUE.
582. P. UTÁN: JOANNES DE HERDE – FRANCISCUS VAN DER STEEN: ZRÍNYI MIKLÓS MELLKÉPE /
BRUSTBILD ZRÍNYIS
RMK III 442/A/2:2

JOANNES KÉRY:
MARTIS TURCICI FEROCIA [...].
POSONII 1672 G. GRÜNDER.
TOMUS II. CC5R–V: ZRÍNYI MIKLÓS HALÁLA / ZRÍNYIS TOD
RMK II 241

IRENICO POLEMGRAPHIAE CONTINUATIO SIVE: THEATRI EUROPAEI CONTINUATIO,
TOMUS IX.
FRANCKFURT AM MAYN 1672.
966–967. P. KÖZÉ KÖTVE: ZRÍNYI MIKLÓS MELLKÉPE / BRUSTBILD ZRÍNYIS
GA 2R 503/9

MEMOIRES DE LA GUERRE DE TRANSILVANIE ET DE HONGRIE, ENTRE L'EMPEREUR
LEOPOLD I. ET LE GRAND SEIGNEUR MEHEMET IV. GEORGES RAGOTSKI ET LES AUTRES
SUCCESEURS PRINCES DE TRANSILVANIE. TOME I–(II).
AMSTERDAM 1680 D. ELSEVIER.
II. 55–57. P.: [LETTRE À MONTECUCCOLI.]
RMK III 501A

IRENICO POLEMGRAPHIAE CONTINUATIO SIVE: THEATRI EUROPAEI CONTINUATIO,
TOMUS IX.
FRANCKFURT AM MAYN 1699.
1132–1133. P. KÖZÉ KÖTVE: PÉCS FIKTÍV OSTROMA / FIKTIVE BELAGERUNG VON FÜNFKIRCHEN
GA 2R 503/9

JACOBUS TOLLIUS:
EPISTOLA ITINERARIA VI. ITER GRAZIENSE ET HOSPITIUM SERINIUM. AD [...] NICOLAUM WITSEN. (DATUM GRAEZII, ANNO 1660 A. D. XIV. KALEND. AUGUST.)
= **UÓ.: EPISTOLAE ITINERARIAE [...] CURA ET STUDIO HENRICI CHRISTIANI HENNINII.**
AMSTELODAMI 1700 TYPIS FRANCISCI HALMAE. 237–260.
237. P.: A VI. LEVÉL KEZDETE / ANFANG VON BRIEF 6.
BAR. 00259

VII. SÁNDOR PÁPA LEVELE ZRÍNYI MIKLÓSHOZ [BRIEF VOM PAPST ALEXANDER VII. AN ZRÍNYI], RÓMA, 1664. ÁPRILIS 19. (XVIII. SZÁZADI MÁSOLAT, NÉMET FORDÍTÁSBAN / KOPIE AUS DEM 18. JAHRHUNDERT, IN DEUTSCHER ÜBERSETZUNG)
COLLECTIO HEVENESIANA, TOMUS 50, 196–197. P.

ALI, KANIZSAI BASA LEVELE GRÓF ZRÍNYI MIKLÓSHOZ [BRIEF VON ALI, PASCHA VON KANIZSA AN ZRÍNYI] (XVIII. SZÁZADI MÁSOLAT, LATIN FORDÍTÁSBAN / KOPIE AUS DEM 18. JAHRHUNDERT, IN LATEINISCHER ÜBERSETZUNG)
COLLECTIO PRAYANA, TOMUS 20, Nr. 39.

A KÖNYVGYÚJTÓ ZRÍNYI MIKLÓS (A ZRÍNYI-KÖNYVTÁR PÁRHUZAMOS PÉLDÁNYAI) / DER BÜCHERSAMMLER NIKOLAUS ZRÍNYI (PARALLELEXEMPLARE DER BIBLIOTHECA ZRÍNYIANA)

LAMBERTUS DANAEOUS (LAMBERT DANEAU):
APHORISMI POLITICI ET MILITARES.
TRAJECTI AD RHENUM 1652. (VÖ. / VGL. BIBLIOTHECA ZRINIANA 1991 [A TOVÁBBIÁKBAN / IM FOLGENDEN: BZ] 187*)
CÍMLAP / TITELBLATT
CA 1373

PAULUS IOVIUS (PAOLO GIOVIO):
OPERA QUOTQUOT EXTANT OMNIA.
BASILIAE 1578. (BZ 42)
CÍMLAP / TITELBLATT
ANT. 6121

FRANJO GLAVNIĆ (GLAVINICH):
HISTORIA TERSATTANA [...].
IN UDINE 1648 N. SCHIRATTI. (BZ 646)
CÍMLAP / TITELBLATT
AC 4R 562 (BAR. 01204)

HOMERUS:
ODYSSEA [...].
ARGENTORATI [1572] THEODOSIUS RIHELII. (BZ 266)
CÍMLAP / TITELBLATT
ANT. 5404

(ISTVÁNYFY MIKLÓS):
HISTORIARUM DE REBUS UNGARICIS LIBRI XXXIV. NUNC PRIMUM IN LUCEM EDITI.
COLONIAE 1622 N. HIERATUS. (BZ 115)
CÍMLAP / TITELBLATT
RMK III 255

ATHANASIUS KIRCHER:
OEDIPUS AEGYPTIACUS. TOM. I.
ROMAE 1652. (BZ 398)
CÍMLAP / TITELBLATT
RMK I 184B

CHRISTOPHORUS LACKNER:
GALEA MARTIS.
TUBINGAE 1625 E. WILD. (BZ 215)
CÍMLAP / TITELBLATT
H 119

JUSTUS LIPSIUS:
DE CONSTANTIA LIBRI DUO.
LUGDUNI BATAVORUM 1591 EX OFFICINA PLANTINIANA. (BZ 482)
CÍMLAP / TITELBLATT
ANT. 3862/COLL. 3.

VIRGILIO MALVEZZI:
DISCORSI SOPRA CORNELIO TACITO.
IN VENETIA 1635 M. GINAMMI. (BZ 163)
CÍMLAP / TITELBLATT
HA 335

PUBLIUS OVIDIUS NASO:
METAMORPHOSES, COMM. RAPHAEL REGIUS.
VENEZIA 1497 SIMON BEVILAQUA. (VÖ. / VGL. BZ 270)
CÍMLAP HÁTOLDALA: ZRÍNYI TÉLI HADJÁRATÁRA ÉS A KÖTET SORSÁRA VONATKOZÓ BEJEGYZÉS / RÜCKSEITE DES TITELBLATTES: ANMERKUNG ÜBER DEN WINTERFELDZUG ZRÍNYIS UND DAS SCHICKSAL DES BANDES
INC. 640

EUGENIO RAIMONDI:
IL NOVISSIMO PASSATEMPO POLITICO, ISTORICO, ET ECONOMICO.
IN VENETIA 1677. (VÖ. / VGL. BZ 170, 495)
CÍMLAP / TITELBLATT
FA 6068:1

VITTORIO SIRI:
DEL MERCURIO OUERO HISTORIA DE' CORRENTI TEMPI. TOMO SECONDO.
IN CASALE [VELENCE / VENEZIA] 1647 PER CHRISTOFORO DELLA CASA. (BZ 59)
CÍMLAP / TITELBLATT
454124

C. CORN[ELIUS] TACITUS, ET IN EUM M[ARCI] Z[UERII] BOXHORNII ET H[U]GONIS] GROTHI OBSERVATIONES.

VENETIIS 1645 APUD JUNTAS ET BABA. (BZ 8*)

DÍSZCÍMLAP / SCHMUCKTITELBLATT

HG 5307

**A ZRÍNYI-HAGYOMÁNY A XVII–XIX. SZÁZADI EURÓPAI
IRODALOMBAN / DIE ZRÍNYI-ÜBERLIEFERUNG IN DER
EUROPÄISCHEN LITERATUR VOM 17. BIS ZUM 19. JAHRHUNDERT**

AUSSFÜHRLICHE UND WARHAFTIGE BESCHREIBUNG WIE ES MIT DENEN CRIMINAL-
PROCESSEN, UND DARAUFF ERFOLGTEN EXECUTIONEN WIDER DIE DREY GRAFFEN
FRANTZEN NADASSDI, PETER VON ZRIN, UND FRANTZ CHRISTOPHEN FRANGEPAN
EIGENTLICH HERGANGEN.

WIENN 1671 M. COSMEROVIUS.

NUM: 10: ZRÍNYI PÉTER LEFEJÉZÉSE / ENTHAUPHTUNG VON PÉTER ZRÍNYI

RMK III 444D

GIOVANNI ANDREA ANGELINI:

HISTORIA DELLA RIBELLIONE D'UNGHERIA.

IN DRESDA 1672 APPRESSO I SEYFFERTI.

314. P-HOZ TARTOZÓ RÉZMETSZETES TÁBLA: ZRÍNYI PÉTER PORTRÉJA, ALATTA LEFEJÉZÉSÉNEK JELENETÉVEL / KUPFERSTICH ZUR S. 314.: PORTRÁT PÉTER ZRÍNYIS, DARUNTER DIE SZENE SEINER ENTHAUPHTUNG

SEINER ENTHAUPHTUNG

RMK III 447C:1

ERASMUS FRANCISCI:

DER DRITTE TRAU-SAAL STEIGENDER UND FASSENDER HERREN [...].

NÜRNBERG 1672 IN VERLEGUNG MICHAEL UND JOHANN FRIEDERICH ENDTERN.

1139–1235. P.: DIE XLVI. GESCHICHT VON DENEN GRAFEN FRANTZ NADASTI, PETER VON

ZRIN UND DEM MARCHGRAFEN FRANTZ CHRISTOPH FRANCKEPAN.

GA 4081/3

MATTHIAS ABELE:

VIVAT ODER SO GENANNTER KÜNSTLICHER UNORDNUNG. IV. THEIL. [...].

NÜRNBERG 1673 IN VERLEGUNG MICHAEL UND JOHANN FRIEDERICH ENDTERN.

19–82. P.: III–IV. GESCHICHTE. LETZTE REU VOR DEM TOD PETRI ZRINI UND FRANCISCI

FRANGEPAN UND IHREM AUSGESTANENEM RECHT.

HE 812/1

ANDREAS VON S. THERESIA:

TUGENDREICHENDER BLUMEN-BÜSCHEL, DAS IST: LOB-SCHULDIGE EHREN-PREDIGEN [...].

MÜNCHEN 1679 J. JÄCKLIN.

[Nr. 73.] 830–846. P.: NIDERGELEGTE CHRISTLICHE TAPFFERKEIT, DAS IST SCHULDIGE

KLAGRED [...] DEß [...] HERRN NICOLAI GRAFEN VON ZRIN [...] WELCHE ZU MÜNCHEN [...]

DEN 6. TAG CHRISTMONATS [...] BEYGEBRACHT WORDEN IM JAHR 1664. AE 2R 204

PAUL-CONRAD BALTHASAR HAN:

ALT UND NEU PANNONIA [...].

NÜRNBERG 1686 P. P. BLEUL.

455–456. P.: GR. NICLAS SERIN ERBÄRMLICHER TODES-FALL. (1664. NOVEMBER 18.)

BAR. 00124

HISTOIRE DES TROUBLES DE HONGRIE.

PARIS 1690.

212–213. P. KÖZÉ KÖTVE KIHAJTHATÓ RÉZMETSZET / AUSFALTBARES KUPFERSTICH: CASPAR

BOUTTATS: L'EXECUTION DU COMTE SERINI, ET DU MARQUIS DE FRANCPANI

RMK III 547A/1

PAVAO VITEZOVIČ:

ODDILYENJE SIGETSKO. [3. KIADÁS / AUSGABE].

U ZAGREBU 1695 NY. N.

RMK II 387A

CORNELIS MEYSENS – JACOB TOORENVLIET:

ZRÍNYI PÉTER [XVII. SZÁZAD MÁSODIK FELE / 2. HÄLFTE DES 17. JAHRHUNDERTS]

PORTRÉ 413

JOHANN CHRISTIAN LÜNIG:

LITERAE PROCERUM EUROPAE [...] AB ANNO 1552. USQUE AD ANNUM 1712 [...].

LIPSIAE 1712 JO. FRID. GLEDITSCH ET FILIUS.

PARS II. 336–338. P. [NR.] CCCCXII. LITERAE NICOLAI, COMITIS A ZRIN, AD CONSILIARIOS CAESAREOS, (CSÁKTORNYA), 1664. (JULIUS 30.)

GA 29/II

FRANZ CHRISTOPH KHEVENHILLER (KHEVENHUELLER):

ANNALES FERDINANDEI [...] TOM. XIV. (SONDERHEFT, II. THEIL).

LIPSIAE 1722 MORITZ GEORG WEIDMANN.

286–287. P. KÖZÉ KÖTVE RÉZMETSZET / KUPFERSTICH: ZRÍNYI GYÖRGY HORVÁT BÁN / GEORG

ZRÍNYI, BANUS VON KROATIEN

GA 2R 368/II

HEINRICH ANSHELMS VON ZIEGLER UND KLIPHAUSEN:

TÄGLICHER SCHAU-PLATZ DER ZEIT [...] I. THEIL. LEIPZIG ³1728 BEY JOHANN

FRIEDRICH GLEDITSCHENS SEL. SOHN. (ELSŐ KIADÁS / ERSTAUSGABE FRANKFURT 1695.)

DER ACHE TAG DES HERBST-MONATS. III. (1050. P.) WURDE SIEGETH STÜRMENDER HAND

VON DEN TÜRCKEN EROBERT. 1566.

GA 2R 486/I

HEINRICH ANSHELMS VON ZIEGLER UND KLIPHAUSEN:

HISTORISCHES LABYRINTH DER ZEIT [...] II. THEIL.

LEIPZIG ²1731 BEY JOHANN FRIEDRICH GLEDITSCHENS SEL. SOHN.

[NR.] CCLL. (634–635. P.) MAXIMILIANUS, KÖNIG IN UNGARN, STARB 1576. – DIE TÜRCKEN

GEHEN IN UNGARN – DIE TÜRCKEN EROBERN SIGETH – SERINI TAPFFERKEIT

GA 2R 486/II

FRIEDRICH AUGUST CLEMENS WERTHES:
NIKLAS ZRINI ODER DIE BELAGERUNG VON SIGETH, EIN HISTORISCHES TRAUERSPIEL IN DREY AUFGÜGEN.
WIEN 1790 JOHANN PAUL KRAUB.
CÍMLAP / TITELBLATT
HE 2676

LAUS POSTHUMA GENEROSISSIMI ET INVICTISSIMI GENERALIS NICOLAI COMITIS ZERINII [...].
MONACHII TYPIS LUCE STRAUB 1664. (XVIII. SZÁZADI MÁSOLAT / KOPIE AUS DEM 18. JAHRHUNDERT)
COLLECTIO PRAYANA, TOMUS 19, NR. 57.

NIKOLAUS ZRINYI IN SZIGETH. FREY NACH DEM UNGARISCHEN DES FRANZ VON KAZINCZY. MIT EINIGEN WORTEN ÜBER PETER KRAFFT, UND SEINE KUNSTAUSSTELLUNG IM MONAT MAY 1825.
WIEN 1825 CH. KAULFUß UND AL. KRAMMER.
CÍMLAP / TITELBLATT
GB 2211

[JODOCKA VON ILGENDORF ODER DIE DREY FREUNDE VON SERINWAR. EIN ROMAN AUS DEN ZEITEN NICOLAUS ZRINI BANUS VON KROATIEN. WIEN 1799. – HORVÁTUL / AUF KROATISCH:] ZRINY MIKLOUSH IL: DOGODYÉNYA ZRINY MIKLÓUSHA, BANA HORVATZKOGA, NYEGOVÉH DVÉH PRIATELOV, Y JUDITE ILYEFALVI, IZ VUGERSZKOGA NA HORVATZKI PO J. P. PRENÉSHENA, PO T. M. POPRAVLÝENA.
VU ZAGREBU 1833 F. SUPPAN.
CÍMLAP / TITELBLATT
GB 1576

PAVAO VITEZOVIČ:
ODDILJENJE SIGETSKO.
U ZAGREBU 1836 STAMPANO PRI FRANJI SUPPANU.
CÍMLAPÉLŐZÉK / FRONTISPIZ: NIKOLA KNEZ ZRINJSKI VITEZ SIGETSKI
HG 2435

RAPHAEL JACQUEMIN:
ICONOGRAPHIE GÉNÉRALE ET MÉTHODIQUE DU COSTUME DU IVE AU XIXE SIÈCLE.
PARIS 1862.
NR. 191: NICOLAS ZRINY, DÉFENSEUR DE SZIGETH (1566)
Gd 2R 279

A MAGYARORSZÁGI ZRÍNYI-HAGYOMÁNY A XVIII–XIX. SZÁZADBAN / DIE UNGARISCHE ZRÍNYI-ÜBERLIEFERUNG IM 18. UND 19. JAHRHUNDERT

PETHÓ GERGELY:
AZ MAGYAR KRONIKÁNAK VELEIE, ÉS SUMMÁIA MELLYET ELSŐBEN MEG IRT, S KI BOCSÁTOTT HORVÁT, THÓT, ÉS DALMATIA ORSZÁGOK VITÉZ BÁNNYA GROFF ZRINI MIKLÓS PETHÓ GERGELY, NEVE ALATT BÉCSBEN EZER, HAT SZÁZ HATVAN ESZTENDŐBEN. [...]. [SUMME DER UNGARISCHEN KRONIK VON GERGELY PETHÓ, HG. VON NIKOLAUS ZRÍNYI].
BÉCS 1702.
R3_v–R4_r: 1566. [SZIGET VÁRÁNAK EL VESZTÉSE / FALL VON SZIGET]
RMK I 401

TAXONYI JÁNOS:
AZ EMBEREK ERKÖLTSEINEK ÉS AZ ISTEN IGAZSÁGÁNAK TÜKÖREI [...]. [SPIEGEL DER SITTEN DER MENSCHENUND DER WAHRHEIT GOTTES].
GYÖR 1740 STREIBIG J. G.
302–317. P.: ZRINYI MIKLÓSNAK VITÉZI ERŐSSÉGÉRŐL, ÉS AJTATOS S BÓLDOG HALÁLÁRÓL / ÜBER DEN RITTERLICHEN KRAFT UND DEN FROMMEN TOD ZRÍNYIS
AC 1022

[MATTHIAS PLATTHY]:
NICOLAUS ZRINYIUS HONORI [...]. NEO-BACCALAUREORUM, DUM IN ALMA ARCHI-EPISCOPALI UNIVERSITATE S. J. TYRNAVIENSI PRIMA AA. LL. ET PHILSOPHIAE LAUREA DONARETUR. PROMOTORE R. P. IGNATIO SAJGHO, E SOCIET. JESU, AA. LL. ET PHILS. DOCTORE, EJUSDEM PROFESSO ORDINARIO. A POESI TYRNAVIENSI DICATUS. [CARMEN ELEGIACUM]
TYRNAVIAE 1751 TYP. ACAD. S. J.
CÍMLAP / TITELBLATT
HB 5488

CORPUS JURIS HUNGARICI, SEU DECRETUM GENERALE INCLYTI REGNI HUNGARIAE, PARTIUMQUE EIDEM ANNEXARUM [...], TOMUS I.
BUDAÉ 1779 TYPIS REGIAE UNIVERSITATIS. (1. KIADÁS / AUSGABE 1751)
TTT2_v (= 516. P.): SZIGETVÁR LÁTKÉPE I. MIKSA MAGYAR KIRÁLY PORTRÉJA HÁTTÉRÉBEN / ANSICHT VON SZIGET IM HINTERGRUND DES PORTRÄTS VON MAXIMILIAN I., KÖNIG VON UNGARN
BE 2R 66/1

KÓNYI JÁNOS:
MAGYAR HADI ROMÁN, AVAGY GRÓF ZRINYI MIKLÓSNAK SZIGET VÁRBAN TETT VITÉZ DOLGAI [UNGARISCHER KRIEGSRÖMAN ODER RITTERLICHE TATEN ZRÍNYIS IN SZIGET].
PEST 1779 ROYER F.
CÍMLAP / TITELBLATT
RAR. HUNG. 196

BARÓTI SZABÓ DÁVID:

VERS-KOSZORÚ [...] [GEDICHTKRANZ].

KASSA 1786 FÜSKÚTI LANDERER MIHÁLY.

7–36. P.: ZRÍNYI SZIGETNÉL. SZOMORÚ JÁTÉK. [ANDREAS FRIZ: ZRINIUS AD SIGETHUM [...]] C. DRÁMÁJÁNAK MAGYAR FORDÍTÁSA / ÜBERSETZUNG DES ZRÍNYI-DRAMAS VON ANDREAS FRIZ].
RAR. HUNG. 64/1

FRIEDRICH AUGUST CLEMENS WERTHES – Gy. Cs[ÉPÁN] I[STVÁN] (FORD. / ÜBERS.):

ZRÍNI MIKLÓS; AVAGY SZIGET VÁRÁNAK VESZEDELME EGY HISTÓRIAI SZOMORÚ-JÁTÉK, HÁROM FEL-VONÁSOKBAN [ZRÍNYI ODER DIE BELAGERUNG VON SZIGET, EIN HISTORISCHES TRAUERSPIEL IN DREI AKTEN].

KOMÁROM 1790 WÉBER SIMON PÉTER.

CÍMLAP / TITELBLATT

HE 1240

ÁNYOS PÁL MUNKÁJI [WERKE VON PÁL ÁNYOS].

MAGYAR MINERVA. ELSŐ KÖTET.

BÉTS 1798 ÖZV. ALBERTI IGNÁTNÉ.

34. P.: GRÓF ZRÍNYI MIKLÓSRÓL / ÜBER GRAF NIKOLAUS ZRÍNYI
RAR. HUNG. 51

[JODOCKA VON ILGENDORF ODER DIE DREY FREUNDE VON SERINWAR. EIN ROMAN AUS DEN ZEITEN NICOLAUS ZRINI BANUS VON KROATIEN. WIEN 1799. – MAGYARUL / AUF UNGARISCH:] ZRÍNYI MIKLÓS HORVÁTH ORSZÁGI BÁN SERINVÁRI BARÁTTYAINAK, ÉS ILLYEFALVI JUDIT KISASZSZONYNAK TÖRTÉNETEI. FORDÍTTATOTT NÉMETBŐL
B[ARKASSY] A[DAM] ÁLTAL.

PEST 1804 TRATTNER M.

1. P. ELÉ KÖTVE: SZERINVÁRI GRÓF ZRINI MIKLÓS SZIGETVÁRÁNAK FŐ KAPTÁNYA [...]/
NIKOLAUS ZRÍNYI, BURGHauptmann VON SZIGET
RAR. HUNG. 683

[FRANCISCUS FORGACH]:

FRANCISCI FORGÁCS DE GHYMES EPISCOPI VARADIENSIS COMMENTARII RERUM HUNGARICARUM SUI TEMPORIS [...] [1540–1572].

XVIII. SZÁZADI MÁSOLAT / KOPIE AUS DEM 18. JAHRHUNDERT
COLLECTIO PRAYANA, TOMUS 37.

BLASCHKE JÁNOS:

A SZIGETI ZRÍNYI MIKLÓS VÁLLKÉPE, 1807–1814 KÖZÖTT / SCHULTERBILD DES NIKOLAUS ZRÍNYI VON SZIGET, ZWISCHEN 1807 UND 1814

PORTRÉ 409

[THEODOR KÖRNER – FORD. / ÜBERS. VON PETRICHEVICH HORVÁTH DÁNIEL]:

ZRÍNYI, VITÉZI SZOMORÚ JÁTÉK ÖT FELVONÁSBAN [ZRÍNYI, EIN RITTERLICHES TRAUERSPIEL IN FÜNF AKTEN].

KOLOSVÁRONN 1819 REF. KOLL. BETŰIVEL.

CÍMLAP / TITELBLATT

HE 1127

FRIEDRICH KRUGG VON NIDDA:

NIKOLAUS GRAF VON ZRINY ODER DIE VERTHEIDUGUNG VON SZIGETH. HISTORISCHE DARSTELLUNG.

PESTH 1822 J. LEYRER.

CÍMLAP / TITELBLATT

GB 2210

[THEODOR KÖRNER – FORD. / ÜBERS. VON SZEMERE PÁL]:

ZRÍNYI. TRAGOEDIA ÖT FELVONÁSBAN [TRAGÖDIE IN FÜNF AKTEN]. = ÉLET ÉS LITERATURA [SZERK. / HG. V. SZEMERE PÁL].

PEST 1826 PETRÓZAI TRATTNER MÁTYÁS.

60–61. P.: A MŰ KEZDETE / ANFANG DES WERKES
P 20127

KÖLCSEY FERENC:

ZRÍNYI ÉNEKE [ZRÍNYIS GESANG].

= AURORA. HAZAI ALMANACH. SZERK. / HG. V. KISFALUDY KÁROLY.

PEST 1831. 61–62. P.

RAR. HUNG. 212/10

THEODOR KÖRNER:

NICOLAUS ZRINYI, BANUS DE CROATIE DALMATIE ET SLAVONIE, TRAGÉDIE EN CINQ ACTES. TRADUIT DE L'ALLEMAND ET RÉDIGÉ EN PROSE PAR J. NEP. MILLAKOVITCH.

PEST 1835 TRATTNER – KÁROLYI.

CÍMLAP / TITELBLATT

RAR. HUNG. 685

KÖLCSEY FERENC:

ZRÍNYI MÁSODIK ÉNEKE [ZRÍNYIS ZWEITER GESANG].

= KÖLCSEY FERENCZ MINDEN MUNKÁI. SZERK. / HG. V. B. EÖTVÖS JÓZSEF, SZALAY LÁSZLÓ ÉS SZEMERE PÁL. ELSŐ KÖTET.

PEST 1840 HECKENAST GUSZTÁV. 155–156. P.

RAR. HUNG. 52/1

KÖLCSEY FERENC:

KÖRNER ZRÍNIJÉRŐL [ÜBER KÖRNER'S ZRINI].

= KÖLCSEY FERENCZ MINDEN MUNKÁI. SZERK. / HG. V. B. EÖTVÖS JÓZSEF, SZALAY LÁSZLÓ ÉS SZEMERE PÁL. HARMADIK KÖTET.

PEST 1842 HECKENAST GUSZTÁV. 173–228. P.

RAR. HUNG. 52/3

JÓSIKA MIKLÓS:

ZRINYI, DER DICHTER. ROMANTISCHE CHRONIK AUS DEM XVII. JAHRHUNDERT. AUS DEM UNGARISCHEN ÜBERSETZT VON G. TREUMUND. I. BD.

PESTH 1844 G. HECKENAST.

CÍMLAP / TITELBLATT

HD 20255

VÖRÖSMARTY MIHÁLY:

ZRÍNYI.

= VÖRÖSMARTY MINDEN MUNKÁI. KIADÁK BARÁTAI / HG. V. SEINEN FREUNDEN BAJZA J. ÉS SCHEDEL FERENCZ. I.

PEST 1845 KILLÁN GYÖRGY. 194–197. P.

RAR. HUNG. 311

JÓSIKA MIKLÓS:

ZRINYI A KÖLTŐ. REGÉNYES KRÓNKA [...] [ZRINYI DER DICHTER. ROMANTISCHE KRONIK].

PEST ²1857 HECKENAST GUSZTÁV.

CÍMLAP / TITELBLATT

HD 5266

ARANY JÁNOS:

ZRINYI ÉS TASSO [ZRINYI UND TASSO].

= BUDAPESTI SZEMLE 7 (1859) 177–212. P.

P 20061/7

HUNFALVY JÁNOS – ROHBOCK LAJOS:

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY EREDETI KÉPEKBEN. II.

DARMSTADT 1865.

NR. 65: MUNKÁCS VÁRÁNAK REKONSTRUKCIÓJA II. RÁKÓCZI FERENC ÉS ZRÍNYI ILONA

FÉLALAKOS KÉPÉVEL / BURG MUNKATSCH MIT DEN BILDNISSEN VON FÜRST FRANZ RÁKÓCZI II.

UND HELENE ZRÍNYI

GE 2296/2

JÓKAI MÓR:

A SZIGETVÁRI VÉRTANÚK. EREDETI SZOMORUJÁTÉK NÉGY FELVONÁSBAN [DIE MÁRTYRER VON SZIGETVÁR. ORIGINALES TRAUERSPIEL IN VIER AKTEN].

= UÓ. / DERS.: SZÍNMIŰVEK. I.

BUDAPEST 1895 RÉVAI TESTVÉREK. 55–126. P.

HD 1777/38:2